

Gueorgui Cheitanov

1896-1925

Nick Heath

Gueorgui Cheitanov, född i Yambol i Bulgarien 1896, skulle komma att bli en av de mest enastående figurerna (och det fanns många) i bulgarisk anarkism, och i dess specifika organisation, Anarkist-kommunistiska Federationen.

Han var en lysande elev på högstadiet och hade redan från tidig ålder en upprorisk natur. Han drogs väldigt tidigt i livet till den anarkistiska rörelsen. Vid 17 års ålder brände han den lokala domstolens arkiv och tvingades fly till exil efter att ha rymt från fängelset, och anlände till Paris vid 18 års ålder.

Här träffade han många andra bulgariska anarkister som Varban Kilifarski, som undervisade på La Ruche, den fria skola och kulturcentrum som startats av den franske anarkisten Sebastien Faure.

Han återvände i hemlighet till Bulgarien 1914 och fortsatte sin revolutionära propaganda. Han arresterades och torterades av polisen, rymde igen och var mellan 1917 och 1918 den ende bulgariske revolutionär att fara till Moskva vid den ryska revolutionens början, korsande Danube, Rumänien, de ryska skyttegravarna, Ukraina och Ryssland förklädd till soldat.

I Moskva blev han bekant med den gamle marxisten Plechanov och många andra välkända marxister och bolsjeviker, som bad honom att ta ledningen för en bulgariskspråkig utgåva av en revolutionär tidskrift. Han blev vän med många ryska anarkister och insåg snart bolsjevikernas verkliga kontrarevolutionära roll.

Han beslutade att återvända till Bulgarien vid de gynnsamma revolutionära förhållandena efter den bulgariska frontens kollaps och soldaternas revolt. Han korsade Ukraina och föll i händerna på den reaktionära ryska Vita Armén, men lyckades fly från arkebuseringsplutonen! Väl anländ till Bulgarien kontaktade han den anarkistiska rörelsen, av vilka de flesta var tvingade att operera underjordiskt. Han utfärdade sitt berömda öppna brev *Upprop till Anarkisterna* samt ett *Manifest till Revolutionärer* där han lade fram en tydlig anarkistisk position till stöd för den ryska revolutionen.

Han deltog i många väpnade aktioner mot staten och rymde från fängelset två gånger under spektakulära omständigheter. Vid 26 års ålder tog han sig en titt på rörelsens gerillataklik och kom med självkritik genom att beskriva den som inadekvat för den sociala utvecklingen i Bulgarien. Det som behövdes, ansåg han, var massorganisation och aktion, inte bara på arbetsplatsen utan i livets alla områden.

Som en mycket begåvad propagandist, talare och poet hade han ett stort och karismatiskt inflytande på många. Som talare undvek han de vanliga tricken och kommunicerade på ett klart och tydligt sätt.

Han deltog i befriandet av den bemärkte anarkisten Peter Maznev från fängelse och föreläste för poliserna som tillfångatogs vid den här incidenten om anarkism och den sociala situationen. Dessa snutar frigavs efter att ha lovat att de skulle säga upp sig från kåren – de höll sitt löfte! Maznev dog senare av tbc på grund av sin tid i fängelse och i underjorden. Han begravdes i sin hemby och begravningen blev tillfället för en massiv demonstration i vilken regionens anarkister deltog. Cheitanov höll ett passionerat tal som blev mycket omtalat och hjälpte den anarkistiska rörelsens snabba utveckling i området.

Cheitanov medverkade i *Fritt Samhälle*, Anarkist-kommunistiska Federationens teoretiska tidskrift, samt i deras litterära tidskrift *Plamak* (Flamma) som influerade många intellektuella. Han redigerade också den underjordiska tidningen *Acratia* mellan 1924-1925 som kom ut 3 gånger.

1923 ledde en militärkupp till slaktandet av 35,000 arbetare och bönder. Det väpnade motstånd som följde slutade med kommunistpartiets bombattack mot Sofiakatedralen, riktad mot landets elit. En massiv repressionskampanj släpptes sedan lös av fascisterna och militären mot den revolutionära rörelsen.

Specialpolisförband sattes ihop för att jaga rätt på Cheitanov. Alla gerillakrigarna förenades i ett enda förband men tvingades skingras i slutet av maj. Cheitanov och hans partner i kärlek och strid, Mariola Sirikova, hamnade i ett bakhåll och arresterades. De fördes till Belovos järnvägsstation och sköts tillsammans med 12 andra fångar den 2 juni 1925. Cheitanov blev officiellt erkänd av den kommunistiska regimen efter kriget som döpte gator efter honom och reste en staty i hans hemstad Yambol. Detta hindrade dem inte från att förfölja Cheitanovs kamrater som fortfarande var vid liv och sända många till fängelser och koncentrationsläger!

Det Anarkistiska Biblioteket

Nick Heath
Gueorgui Cheitanov
1896-1925

Mottogs den 15 december från <http://sovversiva.wordpress.com/2009/04/15/gueorgui-cheitanov-1896-1925/>
Översatt från Organise! 52, Anarchist Federation (UK)

sv.theanarchistlibrary.org